

TENDINȚELE PREȚURILOR INTERNAȚIONALE ALE CEREALELOR ȘI IMPACTUL ACESTORA ASUPRA EXPORTULUI ROMÂNESC¹

Emilia Mary Bălan*

Institutul de Economie Mondială – Academia Română, București, România

Rezumat

În cazul României, exportul principalelor produse cerealiere, grâu și porumb, a avut un trend ascendent în ultimii ani, datorită obținerii unor producții interne ridicate (atât ca volum fizic, cât și în plan calitativ), precum și pe fondul creșterii competitivității pe piața externă, în special în regiunea Mării Negre.

Analiza tendințelor prețurilor internaționale ale grâului și porumbului, precum și a dinamicii exportului românesc de grâu și porumb s-au realizat pe baza prelucrării și interpretării celor mai recente date și informații publicate de instituțiile de specialitate din România și de peste hotare.

Articolul constituie un cadru orientativ general pentru factorii de decizie și pentru mediul de afaceri din România, în vederea dezvoltării potențialului activității comerciale din domeniul materiilor prime agricole.

Cuvinte-cheie: cereale, grâu, porumb, cotații, comerț, România

Clasificare JEL: E23, F19, Q11, Q13, Q17

1. Introducere

În perioada 2010 – 2015, comerțul cu cereale al României a avut o dinamică accelerată în ceea ce privește exporturile și un ritm ponderat în cazul importurilor. România este un exportator net de cereale, din care cele mai vândute produse pe piața externă sunt grâul, porumbul și orzul, iar principalele destinații tradiționale sunt Egipt, Spania, Italia, Turcia și Arabia Saudită (International Trade Centre [ITC], 2016).

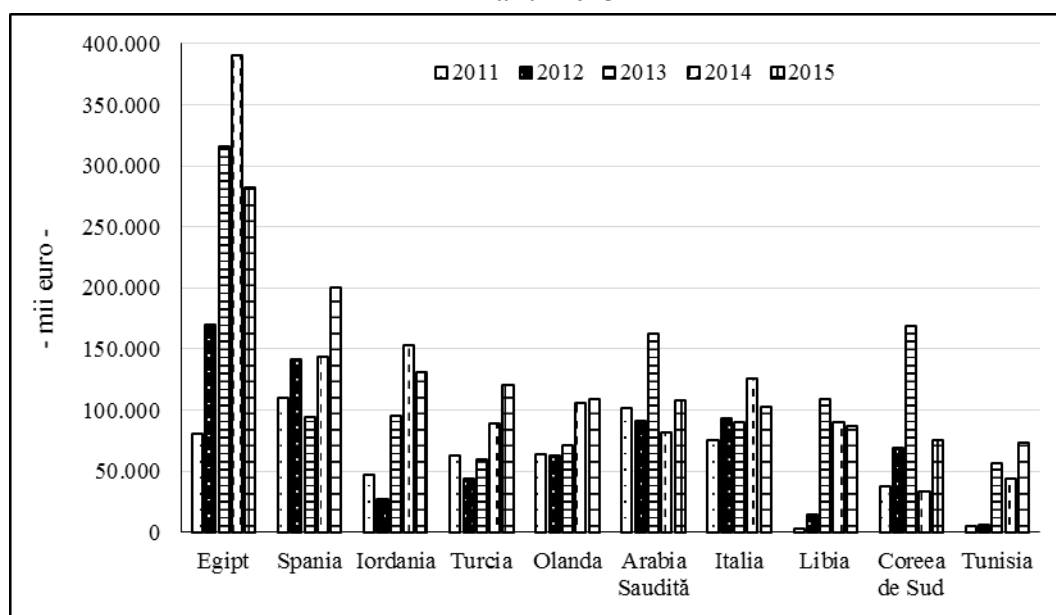
În anul 2015, România era al 12-lea mare exportator de cereale pe plan mondial și se situa pe locul 3 în topul statelor exportatoare de cereale membre ale Uniunii Europene (UE-28), cu un volum de 10,5 milioane tone, pentru care s-a încasat o valoare de 2 miliarde euro, acest nivel valoric al exporturilor reflectând producția ridicată obținută de țara noastră în 2014-2015. Principalele destinații ale exporturilor românești de cereale au fost în 2015: Egipt (282 milioane euro), Spania (201 milioane euro), Iordania (131 milioane euro), Turcia (120 milioane euro), Olanda (108,5 milioane euro), Arabia Saudită (108 milioane euro) și Italia (102 milioane euro).

---

¹ Articolul se bazează pe rezultatele cercetării autorului, realizate în cadrul studiului „Evoluții majore pe principalele piețe internaționale. O posibilă metodologie de evaluare a tendințelor prețurilor internaționale și a impactului acestora asupra economiei românești”, coordonat de Dr. Maria Cartas, Academia Română, 2016.

* Autor de contact: Emilia Mary Bălan, e-mail: emibalan@iem.ro

Graficul 1: Dinamica exporturilor de cereale ale României în principalele 10 destinații, în anul 2015

Sursa: Reprezentarea autorului, pe baza datelor ITC (2016)

Principalele cereale exportate de România sunt *grâul* și *porumbul*, cu ponderi medii anuale de 45% în cazul grâului și de 41% în cazul porumbului din totalul exportului de cereale al țării (atât ca volum, cât și în termeni valorici) (ITC, 2016).

Având în vedere considerentele expuse mai sus, articolul urmărește să evidențieze influența prețurilor principalelor cereale (grâu și porumb) pe piețele internaționale asupra exporturilor cu aceste materii prime agricole ale României. De asemenea, lucrarea își propune să constituie un cadru orientativ general pentru factorii de decizie și pentru mediul de afaceri din România, în vederea dezvoltării potențialului activității comerciale din domeniul materiilor prime agricole.

2. Evoluția exporturilor de grâu ale României și a prețurilor medii la grâu, comparativ cu porumbul

Competitivitatea grâului românesc pe piața externă a crescut în ultimii ani, fapt datorat unui complex de factori. Exporturile de grâu ale României au devenit atractive pentru principalii importatori, inclusiv cumpărătorii tradiționali de grâu din Rusia (Turcia, Egipt și Iran), având în vedere poziția sa geografică, mai apropiată de țările din Orientul Mijlociu și Africa, dar și pe fondul creșterii producției interne a țării noastre.

Potrivit Oficiului de Statistică al Uniunii Europene (Eurostat, 2016), **exporturile de grâu ale României în 2015 s-au ridicat la 3,6 milioane tone** (Tabelul 1), iar principalele destinații ale exporturilor românești de grâu extracomunitare au fost: Egipt (33% din total), Iordania (12%), Tunisia (5,2%), Libia (5%). La nivelul UE, destinațiile majore ale exporturilor românești de grâu au fost, în 2015, Spania (11%), urmată la mare distanță de Italia (5%) și Grecia (3%).

Potrivit bazei de date a Centrului Internațional al Comerțului (ITC, 2016), cantitatea de grâu exportată de România, în 2015, în cele mai importante trei destinații din interiorul UE-28 (Spania, Italia și Grecia) reprezintă circa 78% din livrările spre spațiul comunitar și 18% din cele totale. Principalele țări din afara Uniunii, care au importat grâu românesc în 2015 au fost Egipt, Iordania și Tunisia, cu un volum cumulată de 1,8 milioane tone, ceea ce reprezintă 50% din exporturile totale ale țării noastre.

Tabelul 1: Prețurile medii ale cerealelor exportate de România pe piața intra și extracomunitară, în perioada 2010 - 2015

Anul	Indicatorul	Grâu			Porumb		
		Intra-UE	Extra-UE	Total	Intra-UE	Extra-UE	Total
2010	Cantitate - tone -	1.236.752	1.214.243	2.450.995	1.064.334	1.030.677	2.095.011
	Valoare - euro -	169.006.299	206.385.553	375.391.852	206.494.530	186.838.601	393.333.131
	Preț mediu - euro/tonă -	136,65	169,97	153,16	194,01	181,28	187,75
2011	Cantitate - tone -	974.960	594.645	1.569.606	1.060.008	1.362.439	2.422.448
	Valoare - euro -	196.726.824	113.149.432	309.876.256	257.263.139	344.135.213	601.398.352
	Preț mediu -euro/tonă -	201,78	190,28	197,42	242,70	252,59	248,26
2012	Cantitate - tone -	1.164.057	1.150.832	2.314.889	1.075.664	1.198.076	2.273.741
	Valoare - euro -	262.111.169	281.712.632	543.823.801	270.418.319	326.072.128	596.490.447
	Preț mediu -euro/tonă -	225,17	244,79	234,92	251,40	272,16	262,34
2013	Cantitate - tone -	655.009	4.116.825	4.771.834	1.434.045	1.784.367	3.218.412
	Valoare - euro -	136.624.557	840.284.723	976.909.280	302.762.655	425.682.780	728.445.435
	Preț mediu -euro/tonă -	208,58	204,11	204,72	211,12	238,56	226,34
2014	Cantitate - tone -	841.109	4.125.103	4.966.212	2.508.274	1.200.330	3.708.603
	Valoare - euro -	157.192.447	802.310.906	959.503.353	454.755.425	300.240.784	754.996.209
	Preț mediu -euro/tonă -	186,89	194,49	193,21	181,30	250,13	203,58
2015	Cantitate - tone -	820.998	2.734.283	3.555.281	2.611.992	2.513.283	5.125.275
	Valoare - euro -	161.085.604	531.395.150	692.480.754	468.490.602	491.368.904	959.859.506
	Preț mediu -euro/tonă -	196,21	194,35	194,78	179,36	195,51	187,28

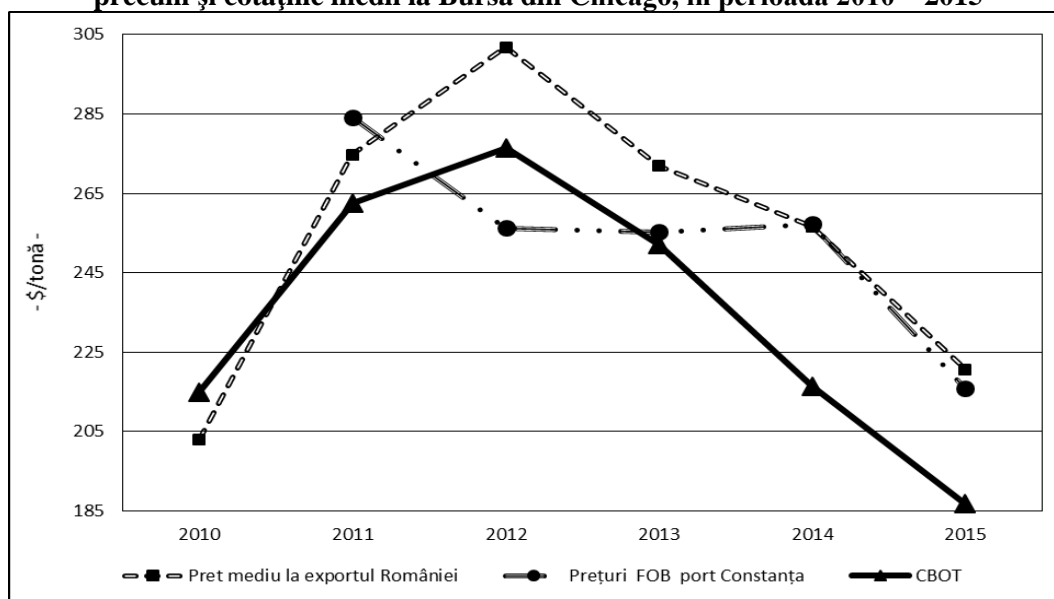
Sursa: Eurostat, (2016)

Conform Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale din România (Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale din România [MADR], 2016), pe baza datelor furnizate săptămânal de Direcția Generală a Vămirilor și calculate ca medii anuale de autor, în perioada 2011 – 2015, prețurile FOB² ale grâului în Portul Constanța au avut o evoluție descendentă, urmând trendul prețului mediu al exporturilor, precum și al cotațiilor de la Bursa de la Chicago (CBOT) (Graficul 1).

² Prețul FOB (Free on Board - Liber la Bord) reprezintă prețul la frontiera țării exportatoare, care include valoarea mărfii, toate cheltuielile de transport până la punctul de îmbarcare, precum și toate taxele suportate pentru ca marfa să fie încărcată la bord.

Prețul de comercializare în singurul port de livrare către piețele externe al României (Constanța) este influențat atât de cererea din partea importatorilor, dar și de tendințele pieței europene, care de cele mai multe ori este diferită din punct de vedere al nivelului cotațiilor față de piața nord-americană, ca urmare a raportului dintre moneda unică europeană și dolarul american. Astfel, prețul mediu de comercializare al grâului la Bursa din Paris (FOB, la termen) a fost în 2015, de 191,26 \$/tonă (172,38 €/tonă) (Tabelul 2).

Graficul 2: Evoluția prețurilor medii ale grâului la exportul României, din Portul Constanța, precum și cotațiile medii la Bursa din Chicago, în perioada 2010 – 2015

Sursa: Reprezentarea autorului, pe baza datelor Eurostat, MADR și Financial Times, (2016)

La Bursa de la Chicago, în termeni de cotații medii anuale, în perioada 2010 – 2015, prețurile grâului au oscilat între un prag valoric de 214,80 \$/tonă, în 2010, unul maxim de 276,50 \$/tonă, înregistrat în 2012, ca apoi să se diminueze la un minim al intervalului analizat de 186,78 \$/tonă, în 2015, pe fondul unei balanțe mondiale producție/consum excedentare și al redresării economiei mondiale după criza din 2007 – 2008. Între 2010 și 2012, cotațiile grâului au reflectat situația nefavorabilă a condițiilor meteorologice din Statele Unite, Rusia și Ucraina, culturile fiind afectate în special de secetele grave ce au avut loc în aceste țări în anii 2010, 2011 și 2012 (Bălan, 2013).

La nivelul anului 2015, comparativ cu media cotațiilor grâului american moale nr.2, tranzacționat la Bursa din Chicago, cea mai mare bursă agricolă din lume, reprezentativă pentru tranzacțiile internaționale cu cereale, care a fost de 186,78 \$/tonă, prețul de export de referință al grâului românesc în portul Constanța (FOB, termen) s-a situat la o valoare de 215,8 \$/tonă, ceea ce reprezintă o diferență de circa +16% (Bălan, 2015).

Tabelul 2: Prețurile medii ale cerealelor pe diferite piețe internaționale, în perioada 2010 – 2015

Anul	Piața/Bursa	U.M.	Grâu	Porumb
2010	Preț mediu la exportul României ¹⁾	€/tonă	153,16	187,75
		\$/tonă	203,04	248,90
	CBOT ²⁾	\$/tonă	214,80	169,29

Anul	Piața/Bursa	U.M.	Grâu	Porumb
	Prețuri FOB port Constanța ³⁾	\$/tonă	n.a.	n.a.
	MATIF ⁴⁾	€/tonă	227,66	216,44
		\$/tonă	301,81	286,93
2011	Preț mediu la exportul României ¹⁾	€/tonă	197,42	248,26
		\$/tonă	274,81	346,32
	CBOT ²⁾	\$/tonă	262,50	267,43
	Prețuri FOB port Constanța ³⁾	\$/tonă	284,17	297,55
	MATIF ⁴⁾	€/tonă	201,65	206,29
		\$/tonă	280,70	287,16
2012	Preț mediu la exportul României ¹⁾	€/tonă	234,92	262,34
		\$/tonă	301,83	337,05
	CBOT ²⁾	\$/tonă	276,50	272,08
	Prețuri FOB port Constanța ³⁾	\$/tonă	n.a.	260,92
	MATIF ⁴⁾	€/tonă	247,09	236,97
		\$/tonă	317,46	304,46
2013	Preț mediu la exportul României ¹⁾	€/tonă	204,72	226,34
		\$/tonă	271,89	300,60
	CBOT ²⁾	\$/tonă	252,12	225,56
	Prețuri FOB port Constanța ³⁾	\$/tonă	255,21	269,61
	MATIF ⁴⁾	€/tonă	198,78	179,76
		\$/tonă	264,00	238,74
2014	Preț mediu la exportul României ¹⁾	€/tonă	193,21	203,58
		\$/tonă	256,67	270,46
	CBOT ²⁾	\$/tonă	216,32	164,59
	Prețuri FOB port Constanța ³⁾	\$/tonă	257,29	205,67
	MATIF ⁴⁾	€/tonă	179,99	155,58
		\$/tonă	239,12	206,69
2015	Preț mediu la exportul României ¹⁾	€/tonă	198,87	187,84
		\$/tonă	220,65	208,41
	CBOT ²⁾	\$/tonă	186,78	149,01
	Prețuri FOB port Constanța ³⁾	\$/tonă	215,80	176,84
	MATIF ⁴⁾	€/tonă	172,38	163,07
		\$/tonă	191,26	180,93

Notă: n.a. – date nedisponibile

Sursa: 1) Eurostat (2016)

2) Financial Times/Markets Data (2016)

3) MADR (2016)

4) HGCA (2016).

După cum se poate observa din tabelele 1 și 2, în perioada 2010 – 2014, prețurile medii ale grâului vândut de România pe piața externă au fost mai mici decât cele ale porumbului, ca urmare a poziției de top (locul 2 după Franța), pe care-l ocupă România în clasamentul producătorilor comunitari de porumb, precum și a contractelor favorabile negociate de exportatorii români cu importatorii, profitând de poziția din piață.

În 2015, România era a 10 țară din lume la exportul de grâu, cu o valoare de 769 milioane \$, iar în clasamentul celor mai importante țări exportatoare de grâu din UE-28 ocupa locul 4, după Franța, Germania și Polonia. (ITC, 2016).

Tabelul 3: Clasamentul principalelor țări exportatoare de grâu din lume, în perioada 2011 – 2015

Poziția în clasament	Țara	- mii \$ -					Pondere în total mondial în 2015 -%-
		2011	2012	2013	2014	2015	
1	Canada	5.734.972	6.150.706	6.488.718	7.188.701	6.220.996	16,06
2	SUA	11.148.795	8.188.708	10.524.734	7.780.927	5.577.499	14,40
3	Australia	6.305.366	6.797.005	5.980.099	5.371.568	4.428.970	11,43
4	Franța	6.757.156	5.053.291	6.168.843	5.424.535	4.264.776	11,01
5	Federația Rusă	3.671.175	4.523.964	3.482.680	5.423.131	3.948.719	10,19
6	Germania	1.974.605	2.223.513	2.714.243	3.074.909	2.415.767	6,24
7	Ucraina	1.070.292	2.330.541	1.891.519	2.290.754	2.238.182	5,78
8	Argentina	2.508.755	2.951.851	725.394	603.626	1.034.630	2,67
9	Polonia	223.731	312.674	477.385	806.894	852.702	2,20
10	România	430.492	693.488	1.303.015	1.280.652	769.342	1,99

Sursa: International Trade Center (2016)

3. Evoluția comerțului cu porumb

Balanța comercială a porumbului a României a fost excedentară în perioada 2010 - 2015, volumul excedentului majorându-se în cadrul intervalului, de la 1,7 milioane tone în 2010, la 3,5 milioane tone în 2015, pe fondul creșterii exporturilor (Eurostat, 2016). Cantitatea de porumb livrată de România pe piețele externe în 2015 a fost de 5,1 milioane tone, nivel mai mult decât dublu față de exportul din 2010 (2,1 milioane tone).

Producția de porumb a României între 2010 și 2014 a oscilat, de la 9 milioane tone în 2010, la o recoltă minimă a intervalului, de 6 milioane tone, în 2012, apoi la una maximă de 12 milioane tone, în 2014. În 2015, producția a fost de 8,9 milioane tone, în scădere cu 26% comparativ cu cea obținută în 2014. Această diminuare drastică a recoltei de porumb a țării noastre a fost determinată de scăderea randamentului (3,6 tone/ha), din cauza secetei extreme din primăvara și vara anului 2015, în condițiile menținerii suprafeței însămânțate în ultimii 3 ani, la 2,5 milioane hectare (MADR, 2016).

Ca urmare a datelor calculate ca medie a celor 5 ani analizați, România a ocupat locul 2 în clasamentul celor mai importante țări exportatoare de porumb din UE-28, după Franța, și locul 6 în clasamentul mondial, cu o pondere de 17% la nivel comunitar și 2,5% între țările lumii. Importatorii tradiționali de porumb din România sunt statele membre ale UE: Spania (15% din totalul livrărilor românești pe piața externă în 2015), Olanda (11%), Italia (6%), dar și țări din Asia (Turcia – 11%, Coreea de Sud - 9%) și Africa (Egipt - 7%) (ITC, 2016).

Tabelul 4: Clasamentul principalelor țări exportatoare de porumb din lume, în perioada 2011 – 2015

Poziția în clasament	Țara	- mii \$ -					Ponderea în total mondial în 2015 -%-
		2011	2012	2013	2014	2015	
1	SUA	13.958.385	9.697.189	6.870.506	11.140.698	8.669.738	30,62
2	Brazilia	2.716.354	5.383.338	6.307.631	3.931.914	5.008.963	17,69
3	Argentina	4.519.221	4.841.078	5.848.042	3.524.750	3.131.402	11,06
4	Ucraina	1.982.725	3.892.991	3.833.302	3.350.704	3.002.493	10,60
5	Franța	2.556.755	2.403.324	2.644.458	2.127.398	1.965.658	6,94
6	România	795.289	773.093	977.432	990.686	1.066.701	3,77
7	Ungaria	1.210.550	1.298.868	806.964	820.915	929.559	3,28
8	Federația Rusă	159.272	573.308	590.073	700.473	600.625	2,12
9	Paraguay	348.007	551.855	463.750	356.874	441.231	1,56
10	Serbia	455.544	567.651	210.724	507.216	389.587	1,38

Sursa: International Trade Center (2016)

În perioada 2010 - 2015, prețurile obținute de România la exportul de porumb s-au caracterizat printr-o volatilitate destul de accentuată. Astfel, dacă în 2010 porumbul românesc se vindea la un preț mediu de circa 248,90 \$/tonă, în 2012 livram la peste 337,05 \$/tonă, iar în 2015 la circa 208,41 \$/tonă (Tabelul 2), ca urmare a ieftinirii acestei cereale pe piața internațională, dar și pe fondul concurenței din partea țărilor producătoare din zona Mării Negre (Rusia și Ucraina) (MADR, 2016).

Începând cu sezonul 2013/14, exporturile de porumb cumulate ale țărilor situate în regiunea Mării Negre (Rusia și Ucraina) au fost de peste 20 milioane tone, ponderea celor două state în totalul exporturilor mondiale majorându-se de la 18%, la 71% în 2015/16. Deoarece livrările de porumb ale celor 2 competitori ai României sunt de peste 7 ori mai mari decât cele ale țării noastre, prețurile de comercializare din portul Constanța sunt influențate de situația din porturile ucrainene și rusești riverane Mării Negre. De asemenea, un alt element de influență asupra prețurilor de export ale porumbului românesc îl reprezintă și dinamica cererii și a ofertei din bazinul Mării Negre, cu atât mai mult cu cât destinațiile de export ale României sunt în mare măsură comune cu cele ale competitorilor.

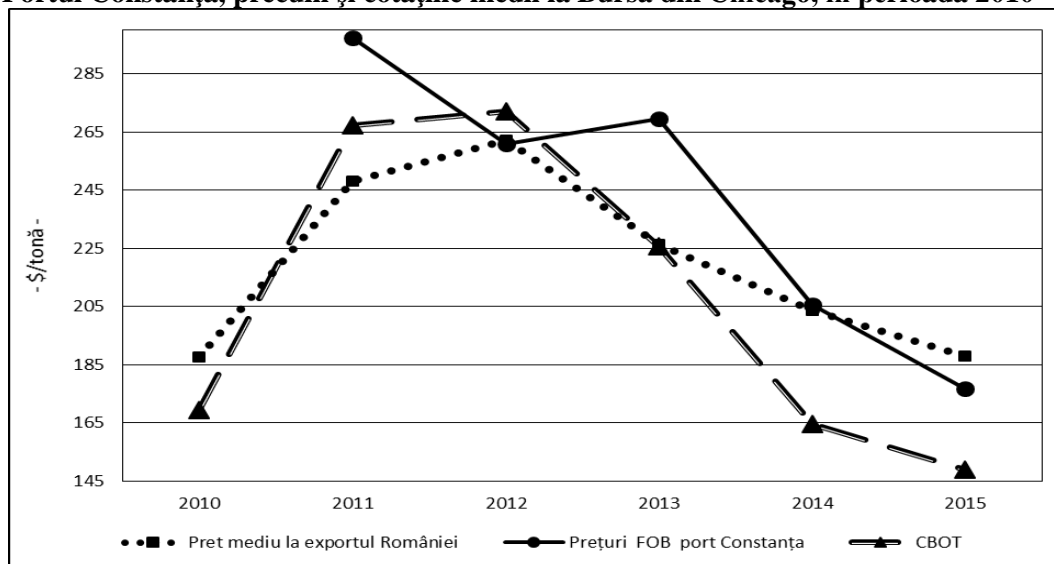
Prețurile de export ale porumbului românesc pot fi influențate și de evoluțiile înregistrate de tranzacțiile efectuate la principalele burse agricole internaționale, dintre care cea mai importantă este cea americană, care determină trendul celorlalte. Diferențele între cotațiile de la principala bursă agricolă din lume - cea de la Chicago - și alte burse agricole, din alte țări, nu sunt semnificative, ele reflectând adesea modificările cursurilor de schimb valutar.

Pe parcursul intervalului 2010 – 2015, la Bursa din Chicago, trendul cotațiilor porumbului american galben nr. 2 a fost oscilant, cu două etape de creștere substanțială, în 2011 și 2012 (Graficul 2), când s-au situat la valori de 267,43 \$/tonă și, respectiv, 272,08 \$/tonă. Creșterea cotațiilor din anii menționați a avut loc pe fondul cererii semnificative din

partea statelor importatoare, al estimărilor reduse privind stocurile SUA pentru 2010/11, al deprecierei dolarului american, precum și al secetei severe din Statele Unite, din vara anului 2012 (Bălan, 2013). SUA sunt cel mai mare producător de porumb la nivel mondial, iar orice modificare a echilibrului factorilor fundamentali de piață din această țară influențează evoluția cotațiilor porumbului la marile burse agricole ale lumii.

Între 2013 și 2015, porumbul american s-a ieftinit, cotațiile intrând pe o pantă descendentă, ca urmare a disponibilităților mondiale ridicate. Astfel, în 2013, media anuală a cotațiilor a fost de 225,56 \$/tonă, în scădere cu 17,1% față de cea din 2012 (272 \$/tonă), în 2014 de 164,04 \$/tonă sau cu 27% sub cele înregistrate în 2013, pentru ca în 2015 să atingă valoarea minimă a intervalului, de 148,77 \$/tonă, în scădere cu 9,31% comparativ cu cea din 2014 (Bălan, 2015).

Graficul 3: Evoluția prețurilor medii ale porumbului la exportul României, din Portul Constanța, precum și cotațiile medii la Bursa din Chicago, în perioada 2010 – 2015

Sursa: Reprezentarea autorului, pe baza datelor Eurostat, MADR și Financial Times (2016).

4. Comentarii succinte privind capacitatea de depozitare și impactul acestora asupra veniturilor din export

Pe piața românească a cerealelor, un factor important pentru ca actorii pieței să poată obține un preț cât mai bun de comercializare al acestor produse și pentru creșterea veniturilor realizate de România din export îl reprezintă capacitatea de depozitare. În acest sens, se remarcă eforturile autorităților române, stabilite prin Strategia Agricolă Națională, de a dezvolta infrastructura de depozitare prin luarea unor măsuri stimulative de susținere a investițiilor în agricultură.

Capacitatea totală de depozitare autorizată pentru semințe de consum (cereale, oleaginoase, plante tehnice) din România a crescut în ultimii ani cu aproximativ 34%, la peste 23 milioane tone, din care peste 11 milioane tone în silozuri și 12 milioane tone în magazii. Cele 4.871 de spații de depozitare autorizate (silozuri și magazii) au o distribuție uniformă pe

teritoriul țării, corelată cu zonele cu potențial de producție pentru cereale și oleaginoase (Tabelul 3) (MADR, 2016).

Tabelul 5: Capacitatea totală de depozitare a cerealelor din România, pe județe, în 2016

Județul	Depozite	Capacitatea totală autorizată - tone -	din care:	
			Siloz - tone -	Magazie - tone -
Timiș	414	3.025.448	1.402.224	1.623.224
Constanța	269	2.922.774	1.561.848	1.360.926
Călărași	326	1.897.489	1.004.949	892.540
Ialomița	179	1.366.341	818.179	548.162
Teleorman	224	1.187.833	771.215	416.618
Brăila	173	1.082.563	477.013	605.550
Dolj	210	1.067.323	457.728	609.595
Arad	339	1.040.631	364.977	675.654
Buzău	239	894.628	396.718	497.910
Tulcea	160	748.862	235.642	513.220
Satu-Mare	143	705.955	361.770	344.185
Olt	118	699.576	416.276	283.300
Bihor	202	678.685	224.865	453.820
Galați	134	587.854	248.729	339.125
Vaslui	149	530.489	181.795	348.694
Giurgiu	153	468.693	265.379	203.314
Argeș	250	468.646	214.788	253.858
Botoșani	128	414.315	106.890	307.425
Iași	93	407.223	144.730	262.493
Bacău	73	384.915	186.238	198.677
Neamț	85	357.879	179.544	178.335
Prahova	102	352.717	145.097	207.620
Dâmbovița	74	253.325	178.445	74.880
Vrancea	38	214.312	137.482	76.830
Mureș	76	207.360	82.739	124.621
Ilfov	50	200.546	118.600	81.946
Alba	57	195.157	113.105	82.052
Caraș Severin	17	153.794	77.894	75.900
Mehedinți	48	147.438	75.798	71.640
Brașov	34	116.575	75.460	41.115
Hunedoara	33	105.780	46.630	59.150
Sibiu	36	88.550	53.760	34.790
Cluj	43	76.770	8.440	68.330
Vâlcea	23	70.090	20.510	49.580
Harghita	19	51.190	11.670	39.520
Suceava	79	49.438	16.037	33.401
Maramureș	19	39.537	8.380	31.157
Gorj	26	35.700	22.510	13.190

Județul	Depozite	Capacitatea totală autorizată - tone -	din care:	
			Siloz - tone -	Magazie - tone -
Covasna	22	23.080	12.089	10.991
Sălaj	4	11.730	7.000	4.730
București	4	11.085	4.425	6.660
Bistrița Năsăud	6	7.500	0	7.500
TOTAL	4.871	23.349.796	11.237.568	12.112.228

Sursa: Centralizarea autorului pe baza datelor MADR (2016).

Opt dintre județe au capacități de depozitare de peste 1 milion tone, iar împreună dețin 58% din capacitatea totală a României. Pe primul loc se află județul Timiș, în care există 414 depozite (8,5% din spațiile de depozitare autorizate) și o capacitate de 3,025 milioane tone, ceea ce reprezintă 13% din totalul capacității de stocare pe care o are România.

În Constanța se află peste 260 depozite, cu o capacitate totală de aproape 3 milioane tone (1,6 în silozuri și 1,4 milioane tone în magazii). Județul Călărași are 326 de depozite, în care se pot depozita 1,9 milioane tone cereale și oleaginoase (1 milion tone în silozuri și 893 mii tone în magazii). Din punct de vedere al capacității totale de depozitare, poziția trei este ocupată de județul Ialomița, cu 1,4 milioane tone, distribuită în cele 179 depozite, urmat de Teleorman cu 1,2 milioane tone (224 depozite). Chiar dacă în Arad există 339 de depozite autorizate, capacitatea lor totală este de doar 1,04 milioane tone, ceea ce reprezintă 4,5% din capacitatea totală existentă în România, din care 365 mii tone se află în silozuri, iar 676 mii tone în magazii. Cele mai puține depozite sunt în Sălaj, București și Bistrița Năsăud, care în total au 14 depozite, în care se poate stoca o cantitate de 30,3 mii de tone.

Cu toate că spațiile de depozitare au crescut în ultimii ani, fermierii români susțin că acestea nu sunt încă suficiente, deoarece multe din aceste spații sunt deținute de alte entități comerciale decât producătorii de cereale.

5. Concluzii și recomandări

În general, prețurile obținute la exportul românesc de cereale reflectă, în primul rând, tendințele majore de pe piața mondială a cerealelor: evoluția raportului dintre cerere și ofertă (stocuri inițiale, producție, import / consum intern, export, stocuri finale), evoluția cotațiilor la principalele burse agricole, informații diverse privind evenimente majore care influențează piața.

Ele reflectă, totodată, evoluția ofertei românești de export (ca volum fizic și calitativ) și concordanța cu cererea de import pe piețe tradiționale. Un aspect important îl constituie și momentul ieșirii pe piață și valorificarea optimă a potențialului de export pe parcursul sezonului.

Este important să menționăm unele inconveniente majore cu care se confruntă exportul românesc de cereale. Principalul dezavantaj este legat de faptul că agricultura românească are un grad ridicat de dependență de condițiile meteorologice, dată fiind lipsa unui sistem de irigații la nivel național, la care se adaugă insuficiența spațiilor de stocare, care

împiedică valorificarea în condiții eficiente a avantajelor unei oferte sporite în anii cu recoltă abundentă.

Factorii care trebuie să fie luați în considerare se împart, în esență, în factori previzibili și factori care nu pot fi anticipați, factori care țin de piața externă și factori care țin de piața internă.

Dintre cei imprevizibili, se pot semnala condițiile meteorologice. Bursele internaționale reacționează în general imediat atunci când condițiile meteorologice nefavorabile pot afecta recoltele de cereale din principalele state producătoare. Din cauza caracterului variabil al fenomenelor meteorologice, impactul pe care acestea le au într-o anumită regiune nu poate fi prevăzut, de aceea condițiile meteorologice se consideră a fi un important factor perturbator al evoluției viitoare a pieței internaționale a cerealelor. De asemenea, tendința generală a prețurilor țiteiului, aurului sau altor materii prime de bază, dintr-o anumită perioadă de timp, pot influența și piața cerealelor.

De cealaltă parte, elementele conjuncturale de pe piața mondială a cerealelor, cum ar fi politicile comerciale ale unui stat, relațiile economice tensionate dintre regiuni importante ale lumii, ajută statisticienii la calculul prognozelor privind factorii fundamentali ai pieței.

Agricultura românească are un grad ridicat de dependență de condițiile meteorologice, iar lipsa unei infrastructuri de irigare la nivel național, precum și capacitățile insuficiente de stocare afectează în plus potențialul obținerii unor recolte bune, dar și eficientizarea comerțului pe plan regional și mondial.

Referințe bibliografice

- Balan, E. (2015). *Grains*. Conjunctura economiei mondiale/World Economic Studies, Institute for World Economy, Romanian Academy. Disponibil la: <http://nos.iem.ro/123456789/383>.
- Balan, E. (2013). *Market Situation for Wheat during the Period 2005 to 2013*. Revista de Economie Mondială / The Journal of Global Economics, 2013, vol. 5, issue 4 . Disponibil la: <http://iem.ro/rem/index.php/REM/article/view/128/134>.
- Eurostat. European Commission. (2016). *International Trade in Goods*. Luxembourg, Publications Office of the European Union. Disponibil la: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/international-trade/data/database>, accesat octombrie 2016.
- Financial Times. (2016). *Markets Data*. Disponibil la: <http://markets.ft.com/research/Markets/Data - Archive>.
- Home Grown Cereals Authority. (2016). Disponibil la <http://data.hgca.com/archive/future.asp>, accesat octombrie 2016.
- International Trade Centre. (2016). *Trade Map*. Trade statistics for international business development. Disponibil la: <http://www.intracen.org/>.
- Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale din România. (2016a). *Lista spațiilor autorizate pentru depozitarea produselor agricole*. Disponibil la: <http://www.madr.ro/lista-spatii-autorizate-pentru-depozitarea-produselor-agricole.html>, accesat octombrie 2016.
- Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale din România. (2016b). *Programul Național de Dezvoltare Rurală pentru perioada 2014 – 2020*. Versiunea a 3-a. Disponibil la: <http://www.madr.ro/docs/dezvoltare-rurala/programare-2014-2020/PNDR-2014-2020-versiunea-aprobata-20-aprilie-2016.pdf>.